

Tranås/Ydre Släktforskarförening

Medlemsblad hösten 2019

Lennart Hyland årsbarn med Tranås

Sidan 14

Tranås fyller 100 år som stad,
men hur uppstod Tranås?

Sidan 6

Marty och Kristina från Texas
och deras upplevelser i Sverige

Sidan 12

”Maten och dryckens
historia” - föredrag med
Kalle Bäck

Sidan 3

Amerikaveckan med Ted
Rosvalls framträdande

Sidan 4

Endagskurs - Läsa och
tyda gammal text

Sidan 15

Ordförandens tankar

En sommar till har passerat. En sommar som har varit ovanligt välfylld med släktforskar-aktiviteter. Höjdpunkten för mig var Amerikaveckan i Ydre och Kinda med Ted Rosvalls besök på Biblioteket i Österbymo. Man kan nog säga att Ted trollband publiken under de två timmar han pratade om att söka efter emigranter. Ett letande som ofta är mycket mer komplicerat än den vanliga släktforskningen i Sverige. Amerikanska ättlingar till en emigrant från Ydre hörde av sig till mig i slutet av sommaren för att få hjälp att hitta platserna där förfäderna levat (se separat artikel). Vid mötet med dom var det tydligt hur otroligt mycket det betyder att hitta något som minner om en gammal släkting. Det kan vara en gravsten, en husgrund, en simpel sten eller ett gammalt fotografi där en anfader kan identifieras. Det visar också hur viktigt det är att bevara olika objekt som torplämningar, föremål och inte minst gravstenar. Det är tråkigt att se idag hur liten vikt man ibland lägger vid det minne efter våra förfäder som en gravsten innebär. Utöver de personliga minnena utgör också gravstenar en värdefull kulturbärare som visar olika seder och traditioner från tid till tid. Vikten av alla dessa olika minnen är säkert välbekant för alla släktforskare.

Det som också glädjer en släktforskare är väl när man hittar nu levande okända släktingar. Forskningen handlar i varje fall till en början om att gå bakåt i tiden, sökandes efter generation för generation. Förhoppningsvis tittar man lite åt bredden och noterar syskon och eventuellt deras partner. När släktforskaren sedan nått så långt bakåt man kan, så har forskningen egentligen bara börjat. Nu kan man börja leta efter förfädernas levnadshistoria, allt från vad man arbetat med, flyttningar, klädesskick, noteringar i domböcker med mera. Och man kan börja grenat ut släktträdet och söka sig framåt för att upptäcka nu levande personer som man är släkt med. Det är en glädje i sig att hitta dessa människor. Men vad släktforskaren kanske inte alltid tänker på är att de "nya" släktingarna kan ha kunskaper om förfäderna som man själv inte hade en aning om. Kanske kan frågor kring okända fäder, försvunna emigranter och andra mysterier få sina svar. Kanske väcker man en slumrande släktforskare hos någon av dessa personer, så att det finns någon man framöver kan dela alla sina nya upptäckter och klurigheter med. Så missa inte den delen av forskningen!

Nu har vi en fullspäckad höst framför oss. I styrelsen försöker vi ta fram ett program som är så varierat som möjligt, så att alla medlemmar kan hitta något som verkar intressant och givande. Jag tror att vi hittills lyckats ganska bra eftersom föreningen får många nya medlemmar och de flesta gamla stannar kvar, vilket känns mycket glädjande. Du som är medlem, hör gärna av dig om du har idéer till nya programpunkter som vi kan ta upp. Jag kan inte lova att allt går att genomföra men det mesta brukar fungera. Varmt välkomna på höstens aktiviteter!

Lasse Karlsson
ordförande

Även ett gammalt dass kan ha stor betydelse för den som söker sina anor.

*Min mammas halvsyster Astrids gravsten. Hon var borta när jag hittade henne men dottern Majlis, min kusin, lever fortfarande.
Foto båda bilderna: Lasse Karlsson*

Vi hälsar alla nya medlemmar

Varmt välkomna

till Tranås/Ydre Släktforskarförening och hoppas att ni ska ha glädje av medlemskapet och vår verksamhet!
Bara i år har föreningen hittills fått nästan 40 nya medlemmar, vilket känns mycket roligt och stimulerande!

Ett stort Tack!

Styrelsen vill rikta ett varmt tack till våra annonsörer för ert stöd till föreningens verksamhet. Vi vill också tacka de personer, ingen nämnd och ingen glömd, som på ett eller annat sätt skänker gåvor till föreningen.

Program hösten-vintern 2019-20

Kalle Bäck - "Maten och dryckens historia"

Torsdagen den 26 september kl. 19.00

Föredrag med Kalle Bäck. Jämförelse mellan mathållningen för 200 år sedan och idag. Ett arrangemang tillsammans med Biblioteket i Tranås. Entré: 50:-. Förköp på Biblioteket.

Plats: Biblioteket, Storgatan 22 i Tranås.

DNA-café

Onsdagen den 9 oktober kl. 18.30

Vi träffas och delar erfarenheter kring DNA inom släktforskningen. Du är välkommen både som nybörjare och erfaren. Torbjörn Aronsson håller i kvällen. Kaffeservering.

Plats: föreningslokalen, Storgatan 50 i Tranås.

Berättarkväll

Torsdagen den 17 oktober kl. 18.30

Vi får lyssna till två intressanta berättelser. Kjell Åberg, gammal handlare i Tranås, kåserar om sin första tid i Tranås som inflyttad för 70 år sedan. Ann Andersson berättar om "Sökning efter och möte med släktingar i USA". Kaffeservering.

Plats: föreningslokalen, Storgatan 50 i Tranås

Visning av filmen "Skogs-Sara"

Onsdagen den 23 oktober kl. 18.00

För dig som missade visningen i maj eller vill se den en andra gång finns nu möjlighet. Entré: 80:-

Plats: Storgatan 55 (DK Data & Kontor) i Tranås

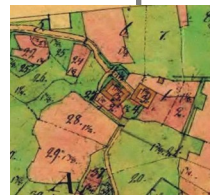
Släktforskarhjälp i Österbymo

Tisdagen den 5 november kl. 14.00-19.00

Vi finns på plats för att hjälpa och vägleda inom släktforskning.

Kl. 17.30 visar vi kartor på Internet som är användbara i forskningen.

Plats: Biblioteket i Österbymo Vi bjuder på kaffe.

Arkivens Dag

Lördagen den 9 november

Kl. 9.00-12.00 Öppet i kommunens gamla arkiv på Storgatan 22 i Tranås. Vi finns på plats tillsammans med kommunens personal och ger vägledning. Passa på!

Kl. 11.00-14.00 Öppet i föreningslokalen, Storgatan 50 i Tranås. Utställning med gamla Tranås-bilder, en speciell bibelsamling mm. Kaffeservering. I samarbete med Holavedens Hembygdsförening.

Kl. 12.30 Erik Hellquist berättar gamla minnen som fotograf i Tranås i föreningslokalen.

Adventskaffe med underhållning

Fredagen den 29 november kl. 18.30

Vi träffas, har det trevligt tillsammans och lyssnar till musik och sång av Per Ulfsbo. Kaffe med skinkmacka och kaka. Lotteri.

Kostnad: 50:-. Anmälan senast 24 november till Lasse Karlsson tel. 072-321 61 59.

Plats: föreningslokalen, Storgatan 50 i Tranås

Släktforskningens Dag - om soldater

Lördagen den 18 januari -20, kl. 10.00-14.00

Årets tema "Soldaters liv och bostad". Vi visar vad man kan hitta om soldater och deras liv.

Kl. 12.30 "Vad och hur hittar man i arkiven", föredrag av arkivarie Anders

Thornström som arbetat på Krigsarkivet och Riksarkivet. Kaffeservering.

Plats: föreningslokalen, Storgatan 50 i Tranås

Amerikaveckan i Ydre och Kinda 2019

Årets Amerikavecka, som anordnas i Kinda och Ydre, blev en riktig fullträff för Tranås/Ydre släktforskarförening. Under invigningen i Kisa den 19 juli, fick vi inte bara representera vår förening utan även Ydre kommun. Ordförande Lasse Karlsson fick tillsammans med årets dragplåster Erik Haag presentera föreningens och Ydres aktiviteter under veckan.

Lasse fick också välkomna dagens föreläsare på Kisa bibliotek, Gunlög Fur, som höll ett mycket intressant föredrag under rubriken "Totempålar och tomahawker: föreställningar i emigrantens bagage möter verklighetens urfolk".

Professor Gunlög Fur från Växjö höll ett mycket intressant föredrag på invigningsdagen. Foto: Lasse Karlsson

Ted Rosvall fängslade åhörarna vid sitt besök i Österbymo. Foto: Lasse Karlsson

Tisdagen den 23 juli hade vår förening glädjen att hälsa den berömda släktforskaren Ted Rosvall välkommen till Österbymo bibliotek. Lokalen var fullsatt när Ted berättade om sitt sökande efter en försvunnen person i USA och glädjen att finna honom efter många år. Han visade också hur man praktiskt på olika sätt söker efter släktingar som emigrerat. Ted var en lysande berättare som fängslade publiken under mer än två timmar.

Under torsdagseftermiddagen fanns Torbjörn Aronsson, Anders Johansson, Lasse Karlsson och Gerd Brisfjord Karlsson, från släktforskarföreningen, på biblioteket i Österbymo med "släktforskarhjälp". Flera intresserade besökte oss och fick råd och hjälp i sin forskning. En givande dag där föreningen fick både nya medlemmar och anmälan till höstens kurs.

Gerd Brisfjord Karlsson

Medverkan vid Norra Vi-veckan

Vid årets Norra Vi-vecka deltog släktforskarföreningen med en miniutställning och ett föredrag om släktforskning. Norra Vi-veckan anordnas varje år av Hembygdsföreningen och platsen är församlingshemmet (mitt emot kyrkan). Veckan innehåller utställningar, försäljning av lokala hantverkare, föreläsningar och det populära kaféet med många goda kakor! Temat för veckan var miljö och som alltid samlades mycket folk. En riktig hemvändervecka kan man gott säga.

Vad kunde då vår förening ha något med miljö att göra? Jo i allra högsta grad!

Vår lilla utställning fick rubriken "Det miljövänliga resandet i tid och rum" där vi visade hur man kan resa kors o tvärs med hjälp av datorn utan att förorena världen. Föreläsningen kallade vi "fynd i släktforskningen" och trots att vi inte fanns med i programmet från början samlades ändå en skara som ville lyssna på oss och ställa frågor.

Gerd Brisfjord Karlsson

Adressändring

Om du flyttar och ändrar adress är det viktigt att meddela Släktforskarföreningen! Eftersom vi inte registrerar födelseuppgifter eller personnummer för våra medlemmar, så får vi ingen automatisk uppdatering. Därför, slå en signal, skriv ett mail eller skicka ett brev till oss!

Röttle by

I maj månad gjorde Tranås/Ydre Släktforskarförening en utflykt till Röttle by söder om Gränna.

Föreningen guidades runt i den gamla byn av Agneta Börjesson som själv bor på platsen. Röttle har en historia som sträcker sig längre tillbaka än vad de flesta känner till. Det äldsta kända dokumentet som omnämmer platsen är skrivet av Birger Jarl i mitten av 1200-talet. Tack vare vattenkraften från den höga fallhöjden av Röttle å var byn en industriellt viktig plats från den tiden fram till början av 1900-talet. Röttle betyder också "den rytande forsen".

Allt sedan människan började odla spannmål har man malt säden på olika sätt. Från början var det med mortlar där man krossade säden med en sten och så småningom utvecklades enkla handkvarnar där en övre cirkelrund sten vreds runt mot en fast liggande sten. Sedan kom vatten- och vinddrivna kvarnar och det har beräknats att en vattendriven

Rasmus kvarn som byggdes 1662 som borrhbruk för muskötillverkning vilket bedrevs till början av 1700-talet då den gjordes om till mjölkvarn. Foto: Lasse Karlsson

Jerusalems kvarn, den äldsta byggnaden i Röttle. Troligen från 1300- eller 1400-talet. Foto: Lasse Karlsson

hjulquvarn kunde uträtta samma arbete som 40 människor med handkvarnar.

I de äldsta tiderna och även sett till antalet anläggningar är det därför kvarnar som har dominerat vid vattenfallen i Röttle. Men även vadmalstamp, pappersstamp, sågverk, oljeslageri, hammarsmedja och borrhbruk har funnits där. I borrhbruket borrhade, räfflade och slipade man gevärspipor till muskötter. De vapen som tillverkades i Röttle användes främst i greve Per Brahes privata armé som bestod av cirka 200 man.

Röttle by var alltså i gångna tider ett industriellt centrum för bygden. Utöver de vattenkraftdrivna anläggningarna fanns även verksamheter som ölbryggeri, laggkärlsfabrik, gjuteri och snusfabrik.

Grännabygden var en av de trakter där man på 1700-talet odlade mycket tobak efter att detta påbjudits i

Sverige. Kring sekelskiftet 1900 byggdes det första elkraftverket i Röttle och i och med att elen blev vanligare som drivkraft försvann vattenkraftens dominerande betydelse. Därigenom upphörde också Röttles roll som industri-centrum.

Rundvandringen bland de gamla huset och kvarnbyggnaderna bjöd Släktforskarföreningens medlemmar på många intressanta berättelser och återblickar. Berättelser som gjorde det lätt att fantisera sig tillbaka genom byns utveckling under århundradena. Efter vandringen utmed de slingrande stigarna, smakade det medhavda kaffet gott vid Vätterns strand.

Lasse Karlsson

**Aronssons
Blomsterhandel**

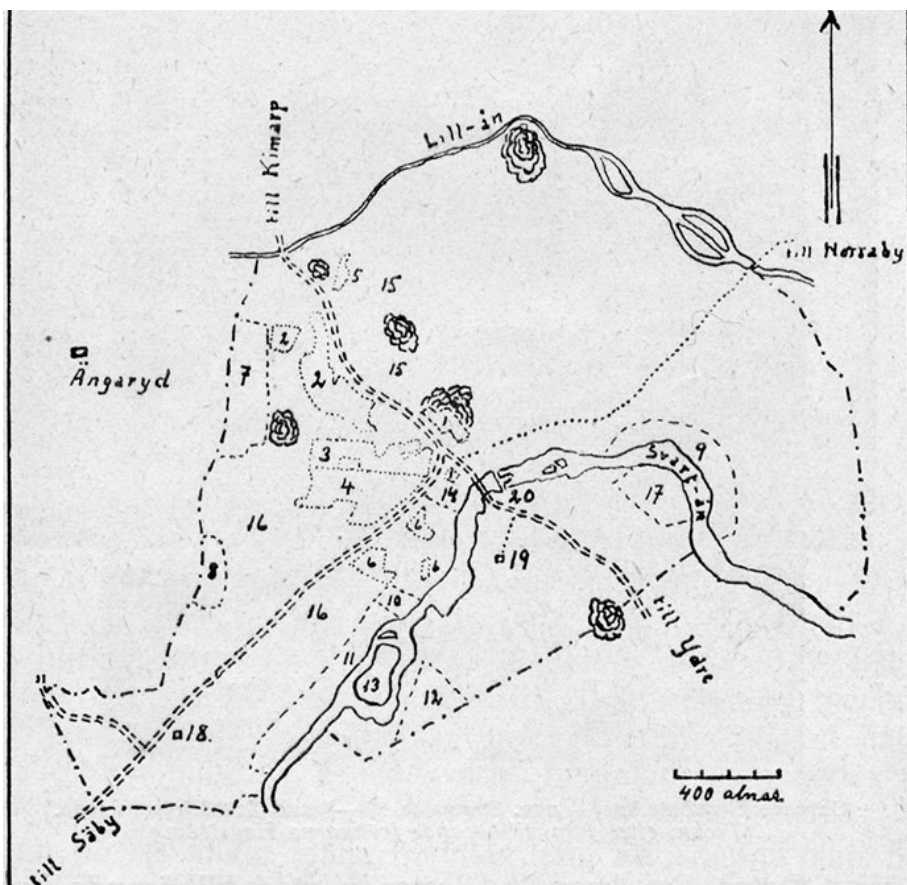
Storgatan 36, Tranås
Tel 0140-12736
www.aronssonsblommor.se

**LK Pension &
Trygghet**

072-321 61 59

Pensionshjälp ☒ Enklare familjejuridik

Hur uppstod Tranås?

"Karta öfver Tranås Quarn. Afmätt i juni 1769 af J.S.S. Duker.

1. Man- och ladugårdstomter till Tranåsquarn, ett helt frälse, tillhörigt öfverste-löjtnanten Carl Fredrik Gyllenhammar; 2. Norra gårdet; 3. Mellangärdet; 4. Södra gårdet; 5. Norra lyckan; 6. Södra lyckan; 7. Ångarydshagen; 8. Hässiäkärret; 9. Stora Näsmaden; 10. Hässiedet; 11. Hässje-kärret; 12. Demsängen; 13. Holma; 14. Kalfhagen; 15. Hästhagen; 16. Kohagen; 17. Nothushagen; 18. Hässjedet, soldattorpet, 2 fäkreatur och några får; 19. Skinnarp, torp under Tranåsquarn, varaf med halmfodrets tillhjälp underhålles 2 fäkreatur och några får; 20. Tre med underfall varande mjölkvarnar, sågkvarn med ett blad samt laxfiske."

Från urminnes tider har det funnits en kvarn vid Tranås Kvarnsfallen, och den har även givit namnet till hemmanet Tranås Kvarn. Första gången kvarnen omnäms är 1383 när riddaren Karl Magnusson Örnfoot testamenterar hela sitt gods Tranås (vi vet inte idag exakt vad detta omfattade) i Säby socken till "Vår frus kloster" i Vadstena. "med kvarn, torp, laxfiske, åkrar och ängar, skog och fiskevat-ten". År 1413 kommer ett undantag till donationen, var femte fisk i laxkaret vid Tranås Kvarn ska lämnas till Liljeholmen som vid denna tid ägs av biskopen i Linköping Knut Boss-son.

Första gången man hittar en karta över Tranås Qvarns hemman är 1769. Det finns då endast ett fåtal byggnader på hemmanet. Dels själva gårdsbyggnaderna som låg vid Falkberget. Dels ett soldattorp som kallas Hä-

ssjedet på kartan, men som senare blir känt som Hästskedet, dels också förstås kvarnen och det finns nu också en såg, som det står på kartan "Tre med underfall varande mjölkvarnar,

Storgatan 23, Lars Ekelöfs nybygge år 1813, senare påbyggt av handlare Runn i Säby år 1850 och sedan övertagen av Wickman.

sågkvarn med ett blad samt laxfiske". Det finns också ett torp Skinnarp på östra sidan om ån. Dagens centrala Tranås benämns "kohagen". Vid gården möts också Östra Holavedsvägen och vägen mot Ydre. Anledningen till att vägarna möts här är med stor säkerhet kvarnen.

Soldattorpet 112 Hästskedet låg vid dagens parkeringsplats för Brunnsparkskyrkan och markerna sträckte sig söderut ner mot gränsen mot Åsvallehult.

1813 tillkommer en ny byggnad på markerna då Lars Ekelöf, född 1767 i Torpa bygger stugan Löfstad. Lars Ekelöf var snickare och jobbade åt Johan Adolf Åberg på Tranås Säteri. 1844 dör Lars Ekelöf och torpet tas då över av sonen Anders Ekelöf som var målare. Han i sin tur säljer stugan till handlare Runn i Säby som bygger till och öppnar en handelsbod. Denna tas senare över av Wickman.

Johan Adolf Åberg

Kronobefallningsman Johan Adolf Åberg köpte Tranås säteri med underliggande gårdar Norraby, Hätte, Kimarp, Skinnarp och Sibbarp 1816 av kapten von Heijne. Köpesumman var 32.000 riksdaler och då ingick även Toketrappan. Åberg hade flyttat till Säby socken 1803 sedan han blivit kronolänsman i Norra Vedbo härad med Mada Östergård som boställe. Efter köpet av Tranås Säteri flyttade Åberg dit. Åberg förvärvades sedan också i rask takt Gransbo, Åbonäs, Gummelycke, Rya, Stora Mölarp, Katarp o Smörstorp, alla i Säby sock-

På bilden på torghandeln från ca 1860 ser man Malmqvists hus till höger och ladnan där sedan bankhuset byggdes. Wickmans hus låg till vänster om ladnan.

en. Samt även Tranberga och Ramsmåla i Torpa socken i Östergötland. Till slut köpte han även hemmanet Tranås Kvarn av arvingarna till överstelöjtnant Kark Fredrik Gyllenhammar och häradshövding Bråkenhielm på Gransbo. Priset var 3.333 riksdaler. Åberg var i och med detta en av de större jordägarna i Säby socken.

Torgdagar.

År 1848 väcks frågan om att anordna torgdagar varje fredag i Säby socken. Anledningen var att man hade svårt att omsätta sina produkter och bönder från Säby åkte regelbundet till Eksjö eller Linköping och även så långt som Norrköping eftersom detta var den överlägset största staden i närheten.

Bakgrunden till att man ville ha torgdagar var också att Skräväsendet hade avskaffats. Först avskaffades hantverkarnas skyldighet att tillhöra en skråorganisation på landsbygden år 1846 av Oscar I, vilket innebar att var och en fritt fick välja yrke. Samtidigt tilläts handelsmän att öppna butiker på landsbygden, så länge de etablerade sig minst 3 mil från närmaste stad, för att inte konkurrera med stadsborna. I städerna avskaffades den obligatoriska skråtillhörigheten 1864. Samtidigt öppnades för fri etableringsrätt för handlare och fabriksanläggningar på landsbygden.

I sockenstämmo-protokollet från november 1848 kommer frågan om torgdagar upp. Noterbart från protokollet är att Åberg erbjuder sig att upplåta plats för torgverksamheten gratis på Tranås Kvarns marker. Han har säkert redan här en plan för att

börja sälja tomter på området i tankarna.

Den 14 Maj 1849 kommer kungörelsen att Säby socken får anordna torgdagar från Konungens befallningshavande, dvs landshövdingen. I ett sockenstämmo-protokoll den 3 juni 1849 utses ordningsmän för torgdagarna och särskilt påpekas att brännvinsförsäljning inte är tillåtet. Första torgdag beslutas till 15 juni 1849. Den första torgdagen invigdes av prosten Mellin och beskrivs så här av klockare Johansson: "Han lät lasta två parlass med säd, smör, ost och kött som hitkördes. När han för de församlade och ordningsmakten här på

platsen uppläst Kungl. Befallningshavandes tillåtelse att här hålla torgdagar, framkördes hans varor på platsen och försäljningen började med iver. Varorna skulle säljas till vad pris som helst, ty de skulle gå åt."

På bilden nedan ser man hur det såg ut på den tiden, den sägs vara från ca. 1860. Torghandeln bedrevs först något längre norrut i en hage ungefär vid storgatan 30 och sedan några år på Hässjö slätt, dvs Brunnsparken, men 1854 röjdes marken upp av handlare Wickman på den plats där torget är idag och sedan dess har torghandel bedrivits på samma plats. 1854 fanns det endast fem boningshus på platsen. Wickmans, Malmqvists (båda på torpet Löfstads mark) Trans (dvs soldattorpet) fru Danielssons och Råttfällan. Oron för brännvinsförsäljning var mycket befogad vilket man kan se i ett protokoll några år senare. I detta protokoll förbjuder man uttryckligt försäljning av brännvin och även av kaffe, brännvin verkar helt enkelt ha sålts under namnet kaffe, eller om det var kaffe blandat med brännvin.

Löfstad samhälle

Johan Adolf Åberg hade redan i början på 1850-talet börjat sälja tomter runt torgplatsen men som vi sett tidigare hände inte mycket de första åren. 1860 byggde klockare Johansson sitt hus vid nuvarande Storgatan 21 och

"Karta öfver tillämnade köpingen Löfstad belägen å ägor till Tranåsquarn uti Jönköpings län Norra Vedbo härad och Säby socken. Upprättad år 1861.

Bilden från 1860-talet visar de första industrierna vid det övre Tranåskvarnsfallet. Från vänster: sågen, smedjan, vadmalsstampen med spinneri o färgeri och till höger kvarnen. Foto: Holavedens Hembygdsförenings arkiv

det fanns då endast 6 boningshus på platsen. Johan Adolf Åberg dör den 17 Mars 1856 på Tranås säteri och det stora markinnehavet delas då upp mellan änkan och barnen.

År 1861 upprättas en karta över tomtindelningen på Tranås Qvarns hemman. Upprättandet av denna karta har säkerligen med beslutet i riksdagen 1860 att järnvägen skulle dras väster om Sommen att göra. Kartans rubrik är denna "Karta öfver tillämnade köpingen Löfstad belägen å ägorerna till Tranåskvarn uti Jönköpings län Norra Vedbo härad och Säby socken". Upprättad år 1861 af P. W. Åkerhjelm" vilket tyder på att någon redan vid denna tid hade planer på köpingsrättigheter. Förmodligen Åbergs eftersom det som sagt endast fanns 6 hus på platsen. Kartan är mycket detaljerad och man kan se exakt var husen låg. Till denna karta finns också ett protokoll där tomtindelningen fastställs. Tomterna är i stort sett de som vi har idag i Tranås och på denna karta fastställs dragningen av Storgatan, Nygatan, Ågatan, Missionsgatan osv. Eftersom järnvägen inte finns vid denna tid så blir det justeringar när denna byggs.

De nya kommunallagarna 1862 innebar att socknens angelägenheter delades upp i två delar, en borgerlig och en kyrklig kommun. Det blir nu också obligatoriskt att utse kommunfullmäktige. Från 1862 finns alltså Säby kommun och sockenstämmorna slutar existera. Protokoll från denna tid finns i Tranås kommuns arkiv. Sockenstämмо-protokollen som refereras till finns på landsarkivet i Vadstena.

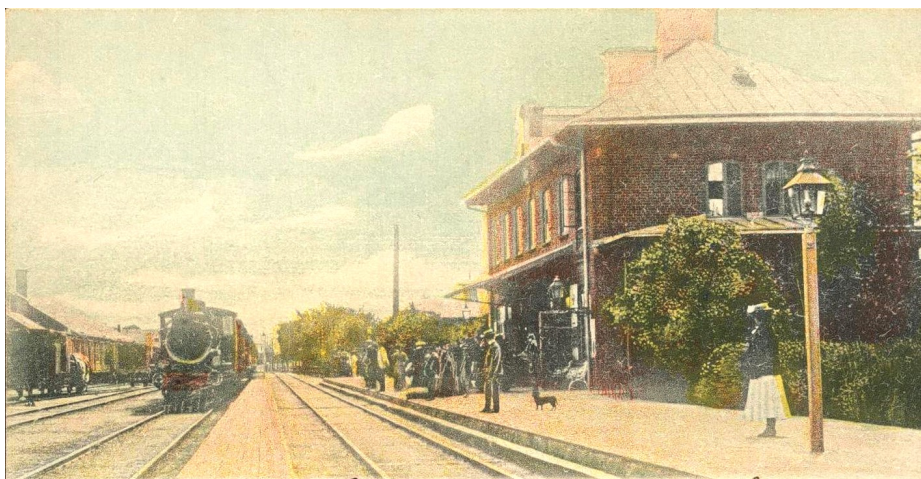
I kommunens arkiv finns en protokollsbok från Löfstad samhälle. Löfstad var ett nybyggarsamhälle och hade egentligen inte så mycket som de kunde bestämma om, men det man kunde bestämma var att man var mycket restriktiva med att låta så kallat "löst folk" flytta in i samhället, man skulle kunna försörja sig själv helt enkelt. Det som också diskuteras i protokollen är brandförsvaret och bevakning. I övrigt så är det Säby kommun som bestämmer. Protokollsboken sträcker sig från 1866 till 1881, men det finns väldigt lite noteringar innan 1872. Från denna tid verkar det dock ha funnits en typ av styrelse på orten. Protokollen inleds alltid med orden "Sammanträde med Löfstads innevånare". Efter att järnvägen byggts så ändras detta och vid ett möte 20 november 1875 står det "Protokoll vid möte med Tranås innevånare" och därefter ser man inte namnet Löfstad i protokollen längre.

Marknaden flyttas och samhället växer

1854 hade det dykt upp en skrivelse i sockenstämman från ett antal bönder i trakten om att flytta marknadsplatsen från Sätthälla till Tranås Torg. Man hade vid denna tiden marknad endast en gång per år och man vill också ha marknad två gånger per år, dvs en vår och en höstmarknad.

I skrivelsen kallas platsen Tranås Qvarns torg, medan Säby församling i sitt svar kallar platsen Löfstad. Noterbart är också att J. A. Åberg fortfarande är villig att upplåta plats gratis, men han vill nu ha betalt för den mark som går åt för marknadsbodarna. Frågan hänskjuts till borgarna i Eksjö som var de som hade rättigheten att anordna marknad.

Flytten av marknaden blir godkänd och den första marknaden hålls den 18 april 1861 på Hässje slätt, Brunnsparken idag, och det hålls nu en vår-

"Tranås Jernvägsstation". Kolorerat vykort från 1910. Stationen låg då på västra sidan om järnvägen. Foto: Holavedens Hembygdsförenings arkiv

och en höst-marknad. I och med detta så började det också växa upp mer bebyggelse. Enligt klockare Johanssons berättelse så byggde en skräddare Ringqvist 5 hus som han sålde med vinst och enligt samma källa byggdes under kommande året 18 hus. Både uthus och boningshus inräknande. Fram till 1872 så var 40-tal tomter bebyggda och antalet innevägnare cirka 200. Några år efter järnvägens invigning, 1878, hade innevägnarna ökat till 700.

Alla såg dock inte samhällets uppväxande som något positivt. Riksdagsmannen Leonard Fredrik Rääf från Ydre hade en annan syn. Hans kommentar var *"den uppväxta handelsplatsen vid Tranås Qvarn som under några få år uppstigit till en betydande rörelse, med vanliga följder för orten av ökande behov, infört överflöd, dagdriveri och bosättning av spekulerande slödder"*

Järnvägen

Under 1850-talet diskuterades det mycket om att bygga järnväg i Sverige och 1856 invigdes de första järnvägarna. Redan 1860 hade riksdagen beslutat att stambanan skulle gå väster om Sommen. Detta beslut var helt avgörande för Tranås utveckling och säkert även för Aneby och Nässjö. På grund av ansträngda statsfinanser, så avstannade byggandet av järnväg och inför riksdagen 1870 hade motståndet mot statligt järnvägsbyggande ökat. Regeringen förslög ändå att 1 miljon riksdaler skulle anslås för 1871 för att fullfölja Östra och Norra stambanan. Detta förslag segrade med 177 ja mot 125 nej. Arbetet kom igång igen redan i april 1871. Fortfarande var man dock inte helt överens om banans sträckning söderut från Tranås. Det fanns ett förslag att banan skulle gå över Hullaryd, som ju var den tidens centralort i bygden med tingshus och häradshäkte, och ett annat förslag att banan som idag skulle följa Svartån. Banans definitiva sträckning bestämdes i april 1872 på ett möte i Hullaryd. Året därpå var bygget i full gång genom Säby socken.

Järnvägsbygget gick i en rasande fart och eftersom vintern 1873 var mycket mild så pågick arbetet hela året och blev klart under 1874. Man var dock fortfarande inte överens om stationsnamnen. Järnvägsstyrelsens förslag var att stationerna i Säby socken norrifrån skulle heta Säby, Tranås och

Kungörelsen i Aftonbladet 27 juni 1873.

Vättinge. I Säby vill man dels ändra namnen på stationerna och dels att det skulle byggas ett spår ner till nuvarande hamnen. (Där verkar det som att man skarvar lite eftersom ån på den tiden inte var seglingsbar fram till hamnen.)

Utdrag ur Protokoll hållit vid extra kommunalstämma med Säby församling den 8 September 1873:

"Med anledning af nu pågående arbete vid Östra Stambanan beslutade församlingen att till Kongl Majt eller Jernvegsstyrelsen ingå med underdånig anhållan, det ett serskilt spår måtte från stationen vid Löfstad, som är föreslagen benämnas Tranås, på statens bekostnad utläggas till Svartån nedom Tranås Qvarnar der lugnt vatten möter och hvarifrån ån är segelbar till sjön Sommen, och att i sammanhanget dermed i lika underdånighet anhålle det blifvande stationen vid Rockebro som är föreslagen benämnas Säby, skulle erhålla namnet Sommen, samt den vid Löfstad som är föreslagen heta Tranås skulle benämnas Säby, såsom belägen endast något öfver ½ mil från kyrkan och i Socknens medelpunkt."

I gamla tidningar kan man hitta noteringar om stationsnamnen och de blev ju som vi vet idag Sommen, Tranås och Gripenberg. En enträgen historia i Tranås är att centrala stationen var föreslagen att heta Löfstad, men detta hittar man inget belägg för. Däremot så vill Säby kommun att stationen ska heta Säby, men får inget gensvar för detta hos Järnvägsstyrelsen.

Poststation

1 juli 1873 får Tranås poststation, Säby fick postkontor redan 1861 vid handelsboden och detta flyttas nu till Tranås. (Säby återuppstod som poststation 1906). Detta omnämns inte alls i kommunala protokoll, men postkontorets namn blir Tranås vilket kungörs den 27 juni 1873 i bland annat Aftonbladet. Redan här måste det ha tagits ett beslut om namnet Tranås, och kanske var detta avgörande för stationsnamnet. Det kanske inte alls var järnvägsstyrelsen som gav orten namnet Tranås, utan möjligen Postverket. Detta var mer än ett år innan järnvägen öppnas.

Den 23 november 1874 öppnas så järnvägssträckan Aneby-Sommen för allmän trafik och det går nu att åka Östra stambanan hela vägen från Malmö till Stockholm via Tranås.

I en minnesskrift som gavs ut vid invigningen av järnvägen beskrivs "Tranås by" så här: *Tranås by har länge för orten varit av en viss betydelse till följd av de marknader som där hållas. För ett 50-tal år sedan tomlades platsen och började sedan bebyggas alltmer, så att den nu räknar vid pass 50 byggnader och 500 innevägnare. Tvenne gator och ett rymligt torg ge ett något köpingsart utseende åt platsen, som har 3 bryggerier, 6 diverse- och 2 hökerihandlare, 2 fotografiateleliorer samt rätt betydlig affärsverksamhet.*

En del uppgifter är uppenbart felaktiga, man ville väl överdriva ortens betydelse lite.

Anders Johansson

Katastrofen vid Sandö

- En tragisk händelse som överskuggades av en betydligt större tragedi

Örnköldsvik Allehanda 1 september 1939. Foto: Tom Wallberg

Som släktforskare är det värdefullt att man inte glömmer att lyssna på äldre generationer i sin närhet, själv ser jag dessa som viktiga och kompletterande källor till det som har hänt. I denna korta berättelse är händelsen tolkad av mig, genom min fars berättelse och de nyhetsartiklar som jag senare läst kring händelsen.

En händelse som min far berättat för mig var när han gick på yrkesskola i Sandö och utbildade sig till murare år 1939. Han var då ögonvittne till en tragisk händelse i dubbel bemärkelse i samband med att Sandöbron var under uppbyggnad över Ångermanälven i Ådalen, Kramfors kommun. När Ådalen nämns tänker de flesta på "Ådalen 31" när fem personer i ett demonstrationståg sköts till döds av

Sandöbron idag.
Foto: Wikipedia

militärer. Det hände nästan exakt vid den här platsen för brobygget i Lunde, men åtta år tidigare. För den som passerar sandöbron västra brofäste så finns det ett monument där, rest över dem som misste sina liv den där dagen 1931.

Nu tillbaka till min fars berättelse. Sommaren 1939 var 200 man i färd med att bygga bron mellan Lunde och Sandö. Trävalvet syntes på långt håll och de var igång med gjutningen. Brobyggarna arbetade både dag- och nattskift för att hålla tidsplanen. Torsdagen den 31 augusti hade dagskiftet precis avslutat sitt pass och klockan 16:30 var det nattskiftet som tog vid. Några arbetare var på väg upp på bron och andra på väg ner. De hade cirka 20 meter kvar att gjuta, omkring 24 timmars arbetstid, då hördes det fruktansvärda dånet och marken skälvde. Sandöbron rasade. Arbetarna följde med rasmassorna ned i ett bubblande inferno av vatten och byggmassor. Det kruttorra virket som dragits med sköts upp igen som projektiler från vattnet. Alla som uppmärksammade det fruktansvärda dånet när konstruktionen rasade sprang till älven, inklusive min far och hans kamrater vid skolan. Enligt min far var det "En sorglig syn". Ett av de första offren

som hittades var så skadad att det inte gick att se vem det var. Efter en vecka kunde man konstatera att av de 40 man som arbetade på bron hade 18 man omkommit och man kunde även konstatera att detta var en av de värsta arbetsplatsolyckorna som skett i Sverige.

Den här olyckan blev inte så uppmärksam i press eller media, utan som alla vet så var det något betydligt större som fyllde löpsedlarna dagen efter. Den 1 september 1939 invaderade Hitler och den tyska armén Polen och Andra Världskriget var ett faktum. I år har 80 år passerat sedan det här hände och det är inte en så lång tid, med tanke på att vi släktforskare ofta letar anor hundratals år bakåt i tiden.

Många olika teorier om varför bron rasat presenterades. Det talades om ett mindre jordskalv och om sabotage i samband med krigsutbrottet. Det mest sannolika och det som tilldrogs störst intresse var att raset skett på grund av ett konstruktionsfel i träbågen. Skånska cementgjuteriet byggde såväl den äldre som den nya bron, men valde i det senare fallet en annan konstruktion. Träbågen blev nu en fast ställning som vilade på 40 meter långa träpålar nedslagna 20 meter i älvens botten.

Den färdiga Sandöbron invigdes 1943. Jag rekommenderar er att besöka Höga Kusten och strax innan bron stanna till och njuta av utsikten och den färdigbyggda bron, som är årsbarn med mig och många andra av oss ungar som föddes under kriget.

Tom Wallberg

Fakta om Sandöbron:

- ◆ När bron invigdes den 16 juli 1943 var det världens längsta enspannsbro.
- ◆ Spannet har en längd på 264 meter och är 10 meter bred.
- ◆ Höjd totalt 48 meter över älvens yta.
- ◆ Segelfri höjd är 40 meter.

Släktforskarlagarna i Borås

Årets förbundsstämma hölls i Caroli kyrka i Borås, vilket gav en speciell inramning till förhandlingarna. Foto: Lasse Karlsson

I år arrangerades Släktforskarlagarna i Knallelands centrum Borås under sista helgen i augusti. På fredagen genomfördes som vanligt förbundets årsstämma i Caroli kyrka i centrala Borås, en ovanlig miljö för årsmötesförhandlingar. Det kändes onekligen lite speciellt att stå i en talarstol och debattera under det höga och vackra barocktaket i kyrkan. Årets stämma var också lite speciell eftersom vår lokala förening stod för två av de fyra motionerna som skulle behandlas på mötet. Vi lyckades till hälften. Den ena motionen om att förbundet ska

arbeta för en ökad digitalisering av arkivmaterial, fick stämmans bifall. Den andra som handlade om att förbundet i större utsträckning ska arbeta med påverkansarbete och lobby gentemot beslutsfattare, vann vi tyvärr inget gehör för. I övrigt blev det mest diskussion om en motion ifall inlägg i Anbytarforum ska undertecknas med riktigt namn eller med ett påhittat användarnamn. Stämman bestämde slutligen med stor majoritet att huvudinriktningen ska ändras till att skribenter undertecknar med sina riktiga namn.

Släktforskarlagarna var som vanligt fyllda med utställare, föredrag och en massa besökare. Arkiv Digital upptog som huvudsponsor stor golvyta och tilldrog sig mångas intresse. Deras största nyheter var en helt ny lärobok samt ett släkträd som alla abonnenter på AD kommer att kunna utnyttja när man är inloggad.

Det var också trångt i Släktforskarförbundets monter där ett stort antal böcker och annat material fanns att köpa. Lagom till Släktforskarlagarna hade några nya böcker tagits fram. Bland annat "Släktforska i städer", "Från DNA-test till släkträd" om att kunna tolka sitt DNA-test och "Släktforska utanför Norden". Den senare riktar sig till personer med förfäder som invandrat de senaste 160 åren till Sverige.

Till årets Släktforskarlag hade förbundet inbjudit oss lokala föreningar att delta i en utställning om hur vi

värvar och vårdar våra medlemmar, vilket vi i Tranås/Ydre Släktforskarförening nappade på. Tyvärr var för få föreningar intresserade så utställningen ställdes in. Men vi sex lokala föreningar som anmält intresse, ordnade en egen liten konferens på lördagen för att lyssna på varandras idéer. Utöver vår förening var det Hallands Släktforskarförening, Borås Släktforskarlag, Kullabygdens Släktforskarlag, DIS Mitt och DIS Filbyter. Det blev ett mycket givande och trevligt möte och vi upptäckte snabbt att vi i många avseenden tänkte på samma sätt och jobbar med liknade verksamhet.

Det absolut bästa med Släktforskarlagarna är att få träffa så många intressanta människor, både bland besökarna och i montrarna. Man knyter nya användbara kontakter, får tips och idéer och givetvis några böcker med sig hem i bagaget. Du som ännu inte upptäckt dessa dagar, boka in dom till nästa år! Då arrangeras Släktforskarlagarna i Skövde 22-23 augusti.

Lasse Karlsson

Föreläsning om källkritik

På Släktforskarförbundets Youtubekanal hittar du föreläsningen *Källkritik* som hölls under Släktforskarlagarna.

Släktforskning är att skapa kunskap om sin egen eller andras släkt. Men hur kan vi vara säkra att vi vet något om det som hände för länge sedan? Det är här källkritiken kommer in i bilden. Föreläsningen, som du kan ta del av i sin helhet, tog upp källkritikens regler som illustrerades med konkreta exempel.

Föreläsare är Michael Lundholm, professor i nationalekonomi vid Stockholms universitet och sekreterare i Genealogiska Föreningen. Han har publicerat ett stort antal släktforskningsartiklar och böcker. 2018 var han mottagare av Släktforskarförbundets hederspris till Victor Örnbergs minne.

Det är en mycket intressant föreläsning som du hittar direkt på Youtube eller via förbundets hemsida Rötter.

Det var full fart i Släktforskarförbundets monter. Många ville köpa böcker och annat material. Foto: Olle Söderström/Släkthistoriskt Forum

Marty och Kristinas upplevelser i Sverige

Marty och Kristina flankerar de nuvarande ägarna Maj-Britt och Sven Nilsson framför det gamla soldatorpet Saxabäcken på Torpön. Foto: Lasse Karlsson

I början av augusti blev jag kontaktad av Biblioteket i Österbymo. De hade besök av två personer från USA som gärna ville ha hjälp med att hitta deras förfäders födelseplatser i Ydre. Efter lite uppgifter från Amerikanerna kunde jag konstatera att det troligen skulle gå att hitta information om deras förfäder ganska lätt och vi bestämde att vi skulle träffas nästa förmiddag vid macken i Ramfall. Prick

En gammal kolteckning av livgrenadjären Anders Löfving som bodde i Saxabäcken med sin familj. Ägare: Marty Levine

klockan tio nästa dag svängde en danskregistrerad bil upp vid macken och ut hoppade Marty Levine och hans dotter Kristina från Texas. De var mycket förvåntansfulla och kunde knappt bärga sig innan de fick se vad jag hittat.

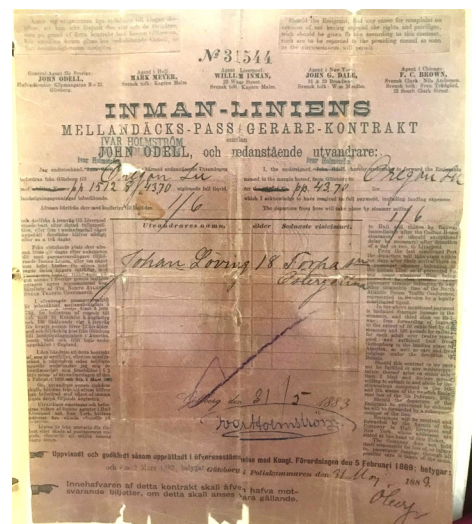
Första målet var soldatorpet Saxabäcken ute på Torpön. I Saxabäcken föddes Martys farfars far Johan Löfving för 155 år sedan och dennes far Anders Löfving tjänstgjorde som livgrenadjär vid torpet som ligger under gården Lövåsa I Torpa socken. Johan Löfving emigrerade till Amerika som 18-åring och det är lätt att se att namnet Löfving amerikaniserats till deras nuvarande efternamn Levine. Marty visste knappt något om sina svenska förfäder och blev mycket fascinerad över att hans farfars farfar tjänstgjort som soldat. Väl framme vid Saxabäcken blev vi varmt välkomnade av nuvarande ägarna Maj-Britt och Sven Nilsson som trots att vi var oväntade besökare bjöd in oss i stugan för en pratstund. Marty och Kristina tyckte det var en upplevelse att få stå inne i det torp som deras förfäder levde i under många år. Vi jämförelse med ett gammalt foto kunde man också se att soldatorpet inte förändrats så mycket sedan Anders Löfving bodde där med sin familj.

Anders Löfving var född i torpet Norra Hyltestugan under Näs, också i Torpa socken. Efter lite letande på småvägar lyckades vi också finna den platsen. Gården verkade numera vara öde och förmodligen är den gamla torpstugan, där Anders föddes, riven men Marty och Kristina fick ändå vandra runt på samma mark som deras förfäder. De var efter vår rundtur mycket belåtna och imponerade över att jag på så kort tid fått fram så mycket information. Marty uttryckte också sitt beröm över vår släktforskarförenings verksamhet.

Marty och Kristina blev på kvällen bjudna på surströmming hos ett par Torpabor för att få testa en av våra svenska "specialiteter". Marty tycker om att skriva och gärna ge målade beskrivningar. I ett mail till sina vän-

Anders Löfvings äldste son Johan som emigrerade till Amerika 1883. Han är Martys farfars far. Ägare: Marty Levine

Johan Löfvings färdbiljett till Amerika. Ägare: Marty Levine

Foto på Saxabäckens soldattorp taget i slutet av 1800-talet.
Mitt i bilden står Anders Löfving med sin hustru.
Ägare: Marty Levine

Foto på Saxabäcken idag. Huset är lite tillbyggt men man känner igen flera detaljer. Foto: Lasse Karlsson

ner skriver han någon dag senare bland annat:

”Att förbereda surströmmingen inför förtäringen är komplext. Burken öppnas och omedelbart omsvärmas den av flugor från de närmaste två länen. Den skarpa odören träffar dig som en knytnäve mellan ögonen”

Han fortsätter med glimten i ögat:
”Jag kan stolt säga att jag åt hela min surströmming och det mesta av Kristinas, som efter sitt första bett tog beslutet att hon hade så mycket kvar att leva för, att hon inte borde ta ett andra bett”

Marty ville också skriva en text om sina upplevelser i Sverige som vi skulle ta in i medlemsbladet. Här är hans brev i översättning:

”Kristina och jag gjorde en fantastisk resa till Sverige under de senaste veckorna. På typiskt Marty-sätt, innefattade resan att köpa flygbiljetter och sedan lösa saker allt eftersom resan fortskred. Höjdpunkten på resan var att spåra upp födelseplatsen för min farfars far Johan Anders Löfving som emigrerade till Amerika 1883.

Efter att vi spenderat några dagar i Stockholm körde vi till det område

som jag visste att han kom ifrån, Torpön i sjön Sommen i södra Sverige. Det är ett vackert område, inte så ofta besökt av Amerikaner som vi förstår av den typiska frågan lokalbefolkningen ställde till oss – Varför har ni kommit hit? Grundligen började jag tilltala och fråga olika människor jag mötte, ända till jag fann ”killen” som ledde en lokal emigrations-/släktforskarförening. Eftersom nästan halva Sveriges befolkning – speciellt människor i lantliga områden – flyttade till Amerika under senare halvan av 1800-talet, så fortsätter detta att vara ett intressant ämne i Sverige. Med hjälp av den här gentlemannen kunde vi hitta huset som min farfars farfar Anders Johan Johansson fick som bostad i sin militära tjänst under gården Lövåsa på Torpön. Praktiskt var det så på den tiden att innehavaren av ett sådant soldattorp, kunde få sitt namn ändrat till något som liknade gårdens namn. I det här fallet fick han namnet Löfving. Här fostrade han och hans fru Stina sina barn, bland annat min farfars far.

Förvånansvärt nog var det möjligt för oss att besöka huset som nu ägs av familjen Nilsson, vars släkt troligen

haft det sedan mina förfäder dog eller flyttade iväg. Det var fantastiskt att inse att jag var i det huset som min farfars far lämnade 1883 i en ålder av knappt nitton för att resa till Amerika.

På den första bilden står Kristina och jag med familjen Nilsson framför huset och på bilden ovan ser man hur det såg ut på 1880-talet. Vilken välsignelse att få den här familjehistorien, speciellt med min dotter närvarande. Jag fick också möjlighet att dela den här upplevelsen med min far, nu 93 år gammal, som liksom sina föräldrar alltid har varit mycket stolt över sitt svenska arv.

Marty Levine”

Marty är som han skriver mycket nöjd med sin Sverige-resa och funderar redan på att återkomma. Bland annat för att kunna träffa sina nu levande släktingar i Sverige. Det är som släktforskare ofta mycket stimulerande att hjälpa amerikaner som letar efter sina förfäder och platser i vårt land. Få personer ger på samma sätt uttryck för sin glädje och tacksamhet.

Lasse Karlsson

Nyheter via hemsidan och mail

Gå gärna regelbundet in på vår hemsida www.tranasydre.se. Där finns nyheter och aktuell information men också bilder från aktiviteter under åren och även medlemsbladen från de sista tio åren.

Vi skickar också ut information till medlemmar som lämnat sin mail-adress. Om du inte gjort det så skicka den till lassektranas@gmail.com.

Nu visar vi filmen Skogs-Sara igen. Se filmen om kvinnan som fann sitt tillhåll i skogarna norr om Boxholm.

**Onsdagen 23 oktober
klockan 18.00. Entré 80:-
Storgatan 55 i Tranås
(DK Data & Kontor)**

Tranås och Hyland årsbarn

År 1919 blev Tranås stad och om tiden före finns att läsa i särskild artikel i medlemsbladet.

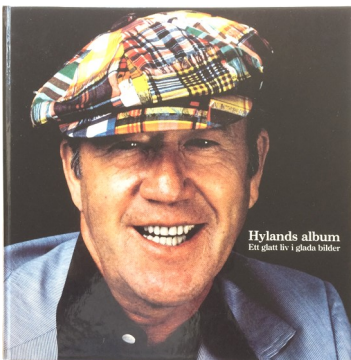
Detta firas på olika sätt under 2019 i vår kommun. Samma år föddes Lennart Hyland som kom att sätta Tranås på kartan som ingen annan.

Otto Lennart Hyland föddes den 24 september 1919. Han föddes på "salsbordet", enligt vad han själv säger, i kvarteret Lyktan 22, Tranås. Han var den äldsta av tre syskon. Lennart, Barbro och Göran. Hans far var handlanden Bror Otto Andersson Hyland född 29 december 1893 i Säby, närmare bestämt på Ågatan 15 = Vattengatan 26, enligt födelseboken. Mor var Ingrid Maria Karlsson född 7 mars 1897 i Dunkers församling, Södermanland. Lennarts farfar kom ifrån Vrigstad och var smörhandlare och farmor var född i Eksjö.

Som släktforskare blir man nyfiken på namnet Hyland, var kom det ifrån? Så börjar man forska lite och hittar intressanta saker. Följande har prästen noterat i Säby husförhörslängd 1911 - 1928 :

Erhållit Kungliga Befallningshaverens resolution den 20/4 1918 vilket stadfästes av Kungliga Eklisastikdepartementet den 6/12 1918 att antaga släktnamnet Hyland.

Så gick det alltså till att få byta namn vid den tiden, inte bara att byta inte!

"Hylands album" - en fotobok med Lennart Hylands egna kommentarer. Intressant och läsvärd!

1950 gifte sig Lennart med Brita Margareta Nielsen eller Tuss Hyland som hon alltid kallades. Hon var född den 9 januari 1927 i Bromma församling Stockholm. De fick tillsammans två pojkar, Per-Otto och Fredrik.

Ja Hyland kom verkligen att sätta sin hemort på kartan och han glömde aldrig att tala om Tranås. Från att ha börjat sin journalistbana på Tranås-posten tog han så småningom steget in i sport- och underhållningsvärlden. Han anställdes 1945 av radiotjänst och delade sin tid mellan underhållningsprogram och sportbevakning. Han var programledare för många populära program först i radio och sen TV. Karusellen, Stora Fammen, Röda fjädern är bara några av alla hans program.

I början av 1954 släppte Hyland en "bomb" i radioprogrammet Karusellen som kom att bli det programmets mest omtalade inslag: Frufridagen! *"Söndagen den 24 januari ska i detta landet varenda äkta man sköta allting hemma! Hon ska vara fri att för en gångs skull göra precis det hon vill"* utropade Hyland. Vilka protester det blev från männen och från idrottsrörelsen. Kvinnorna tackade så klart: *"Äntligen fria från diskbanken en dag!"*

Hans mest uppskattade underhållningsprogram blev väl ändå Hylands Hörna som sändes mellan 1961 och 1983. Många är vi som kommer ihåg hur vi bänkade oss i soffan framför tv-apparaten på lördagskvällen för att se Hylands Hörna. Kaffet skulle vara kokat och upphållt på TV-kannen och smörgåsarna bredda så att man slapp gå ifrån en enda minut. Där satt vi sen både två och tre timmar och lät oss underhållas av Hyland och alla hans fantastiska gäster. Vem kommer inte ihåg hans trevliga TV-värdinnor eller Per Oskarsson som klädde av sig i bara kalsongerna. Tage Erlanders kyrkohistoria "gubber o kärringar

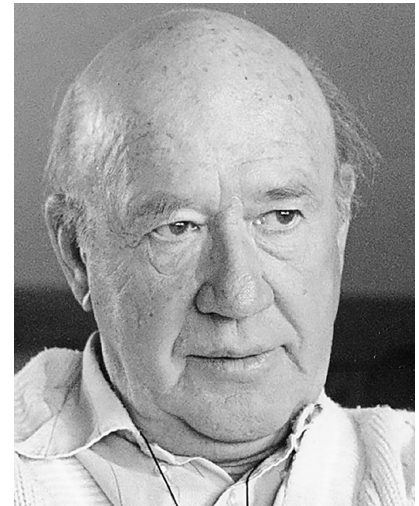

Foto: Tranås-Postens arkiv

huk`er i bänkera, för nu laddar han om" och mycket, mycket annat.

Hans storhet sträckte sig också till sporten. Han tog över efter Sven Jerring som sportreporter och vid fotbolls-VM 1958 fick han sitt stora genombrott som snabbpratande sportreferent. Visst minns vi hans referat med *"pucken glider in i mål, den gliiider in i måååååååå!"* Det skulle ta alltför många sidor att redogöra för allt som Hyland gjort, så det får bli detta lilla axplock. Hyland är inte bortglömd, man hör ofta hans namn nämnas i samband med sport och underhållning. Under sin storhetstid ansågs han vara nydanande både inom sport och underhållning.

Under alla dessa arbetsfyllda år hade Hyland sin tillflyktsort i sitt kära Sjöängen vid sjön Sommen. Där kunde han återhämta krafter tillsammans med sin fru Tuss och sina pojkar. 1988 den 6 juni fick han motta Tranås kommuns Kulturpris och det var ett uppskattat inslag i hans liv. Där höll han ett mycket bra och intressant tal och för den som är intresserad kan man höra och se detta på Youtube där det finns inspelat av Mats-Olof Hellberg. Lennart Hyland avled den 15 mars 1993 i Engelbrekts församling i Stockholm. Han är begravd på Tranås gamla kyrkogård.

Gerd Brisford Karlsson

SV
Studieförbundet
Vuxenskolan

Tranås 0140-16304
www.sv.se/tranas

100 % FÖRNYBAR EL
Från vattenkraft och biobränsle

Besök på Tranås-Posten

För en släktforskare finns det många olika källor att hämta information från. En källa som vi kanske ofta förbiser är tidningar. I artiklar, notiser, begravningsannonser och liknande finns ofta information som man inte hittar i någon annan källa. Släktforskarföreningen gjorde därför under våren ett studiebesök på lokaltidningen Tranås-Posten. Jan Justegård berättade för medlemmarna om hur en tidning producerades förr i tiden med sättning av blysatser och en ganska omständlig procedur för tryckning. Han lät oss också veta hur det fungerar idag med den moderna datortekniken. En omvälvande utveckling! Vi fick även bekanta oss med tidningens arkiv som innehåller tidningar från de drygt hundra år som Tranås-Posten funnits men också en stor mängd fotografier. Arkivet är öppet för intresserade, det är bara att kontakta redaktionen.

Lasse Karlsson

Jan Justegård bjöd på en intressant berättelse om Tranås-Postens utveckling. Foto: Lasse Karlsson

Föreningens kursverksamhet hösten 2019

Även detta år kommer föreningen att ha en grundkurs i släktforskning. I skrivande stund är kursen redan fulltecknad och det visar väl på intresset för att söka sina rötter.

Vi kommer också att ha en endagarskurs i att **”Läsa och tyda gammal text”**

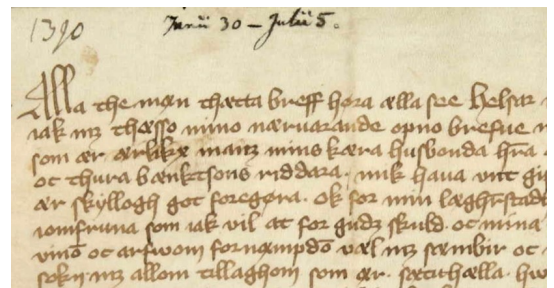
Lördagen den 26 oktober klockan 10 - 13.

Plats: föreningslokalen, Storgatan 50 i Tranås.

Kursledare: Torbjörn Wahlström - Rutinerad kursledare och författare till flera handböcker om att läsa gammal handskrift.

Kostnad: för medlemmar 50:-, övriga 80:- (kaffe ingår)

Anmälan till Vuxenskolan, tel 0140-16304

Föreläsningar på Vuxenskolan

Vuxenskolan i Tranås arrangerar under hösten två stycken föreläsningar som kan vara intressanta för släktforskare. Båda äger rum i Vuxenskolans lokal, Storgatan 50 i Tranås klockan 18.00 och kostar 100:- vardera.

16 oktober - John Bauer

Anders Råsberg berättar om sagokonstnären och Jönköpingsfödde John Bauers liv.

13 november - Om svält i Sverige

Köldåret 1867, torkåret 1868 och det svåra året 1869. Anders Råsberg föreläser om de svåra missväxtåren som drabbade Sverige och som blev en bidragande orsak till den ökande emigrationen till Amerika.

Olov Mattssons CD/USB till försäljning

Föreningen har Olov Mattssons CD till försäljning. CD:n innehåller så gott som samtliga familjer i gårdar och torp i Asby, Norra Vi, Sund, Svinhult, Torpa och Västra Ryds socknar i Ydre kommun 1600-1930 talet. Tidarsrum, Kisa, Västra Eneby, Oppeby, Kättilstad, Hägerstad, Horn och Hycklinge socken i Kinda kommun 1600-1900 talet. Samt soldater med familjer i hela Ydre kompani och Ydre delen av Vifolka kompani. Pris 150:- + porto. CD:n finns nu även på USB-minne för 200:-. Vill du beställa så kontakta Gerd Brisfjord Karlsson: gerdbk@yahoo.se eller tel. 073-071 85 11.

Föreningens styrelse 2019 - 20

Fr. v: Anna Tengwall, Anders Johansson, Tom Wallberg, Solvig Wigén, Torbjörn Aronsson, Sören Andersson, Lasse Karlsson.

Ordförande

Lasse Karlsson
Tel. 072-321 61 59
lassektranas@gmail.com

Vice sekreterare, webmaster

Anders Johansson
Tel. 070-627 93 41
webmaster@tranasydre.se

Vice ordförande

Tom Wallberg
Tel. 070-587 27 49
tom.wallberg@hotmail.se

Ledamot

Torbjörn Aronsson
Tel. 073-901 28 19
tobbearon@gmail.com

Kassör

Solvig Wigén
Tel. 070-223 94 64
wigen.sg@telia.com

Ledamot

Sören Andersson
Tel. 070-651 53 49
sand@allt1.se

Sekreterare

Anna Tengwall
Tel. 073-084 77 82
a_tengwall@hotmail.com

Övriga funktionärer

Kursansvarig:

Gerd Brisfjord Karlsson tel 073-071 85 11
gerdbk@yahoo.se

Redaktionskommitté:

Lasse Karlsson tel 072-321 61 59
Gerd Brisfjord Karlsson tel 073-071 85 11
Torbjörn Aronsson tel. 073-901 28 19

Medlemsöppet

Tisdagar mellan kl. 17 - 20 från 17 september till 26 november.

Som tidigare erbjuder vi föreningens medlemmar att ta del av allt som finns i vårt arkiv och våra datorer i föreningslokalen, Storgatan 50 i Tranås. Nu finns också Arkiv Digital på ett flertal av datorerna.

Ett par värdar finns på plats och hjälper till när så behövs. Passa på att träffa andra släktforskare för en pratstund! Fika finns för den som önskar. Här är värdarna för höstens tisdagar:

17 sept.	Eva Andersson o Iréne Nordell	29 okt.	Anders Johansson o Lasse Karlsson
24 sept.	Tom Wallberg o Anders Johansson	5 nov.	Torbjörn Aronsson o Sören Andersson
1 okt.	Gerd Brisfjord Karlsson o Eva Andersson	12 nov.	Anna Tengwall o Tom Wallberg
8 okt.	Lasse Karlsson o Anna Tengwall	19 nov.	Lasse Karlsson o Sören Andersson
15 okt.	Anna Tengwall o Anders Johansson	26 nov.	Iréne Nordell o Gerd Brisfjord Karlsson
22 okt.	Tom Wallberg o Torbjörn Aronsson		

Höstens forskarkafé

Släktforskarföreningens populära Forskarkafé fortsätter under hösten 2019. Dessa träffar är till för dig som tidigare gått föreningens kurser eller som är intresserad av att prata släktforskning, utbyta erfarenheter, ta en kopp kaffe och ha trevligt tillsammans.

Vi träffas måndagar kl. 14.30- 17.00 och datumen är:

23 september, 21 oktober och 18 november

Platsen är som tidigare vuxenskolans lokal Storgatan 50, inpå gården.

OBS! Notera datum i din almanacka, ingen ytterligare kallelse går ut.

Medlemsavgift 100 kr/år. Familjemedlem 50 kr/år
Föreningens plusgirokonto: 442188-9

Tranås/Ydre Släktforskarförening

www.tranasydre.se